

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 10. apríl 2019

14. tölublað | 13. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX
OYSTER PERPETUAL
DATEJUST 41

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR
Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Stærstu íslensku fjárfestarnir í Arion

Fjárfestingafélagið Stoðir með 4,5 prósent í Arion. Keypti um þriðjung af þeim tíu prósentu hlut sem Kaupþing seldi í síðustu viku. Sigurður Bollason og félag honum tengd með samtals um tvö prósent. » 2

Sigurður Bollason

Þorsteinn Jónsson

Magnús Ármann

Jón Sigurðsson

Einar Örn Ólafsson

»4 Töldu forsendur viðræðna um samruna brostnar

Harkalega var deilt um áhrif kaupa Haga á Olís og N1 á Festi í viðræðum félaganna við Samkeppniseftirlitið. Eftirlitið taldi á einum tímamarki að forsendur sáttaviðræðna í máli N1 og Festar brustu.

»6 Erlend verkefni hafa vegið upp á móti samdrætti

Guðmundur Pálsson, framkvæmdastjóri Pipars/TBWA, segir að erlend verkefni hafi vegið upp á móti samdrætti innanlands. Verkefnum í netmarkaðssetningu hefur fjölgað en fyrir skemmstu varð stofan að segja upp starfsfólki.

»10 Áratug síðar

„Ísland veur heimsathygli á ný, en að þessu sinni er það sterk staða hagkerfisins sem veur athygli,“ segir Ásdís Kristjánsdóttir, forstöðumaður efnahagssviðs SA, í aðsendri grein.

VERSACE

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK

Módel: Brynja Dan

Greiddi nærri þrjá milljarða fyrir Bókun

Bandaríski bókunarrisinn TripAdvisor, sem rekur stærsta ferðavef heims, greiddi 23 milljónir dala, sem jafngildir ríflega 2,7 milljörðum króna, fyrir allt hlutafé í íslenska hugbúnaðarfyrirtækinu Bókun á síðasta ári, eftir því sem fram kemur í ársreikningi bandaríska félagsins sem var gerður opinber í síðasta mánuði.

Hjalti Baldursson, forstjóri og annar stofnenda Bókunar.

Tilkynnt var um kaup TripAdvisor á Bókun, sem sérhæfir sig í þróun á hugbúnaði fyrir ferðaþjónustuna, í apríl í fyrra og var þá sérstaklega tekið fram að kaupverðið væri trúnaðarmál.

Seljendur voru stofnendurnir Hjalti Baldursson, sem fór með 45 prósentu hlut í Bókun, og Ólafur Gauti Guðmundsson, sem átti tæp-

lega 32 prósentu hlut, auk þess sem Norvik, sem er í eigu Jóns Helga Guðmundssonar og fjölskyldu, seldi 24 prósentu hlut sinn í íslenska hugbúnaðarfyrirtækinu.

Norvik gekk inn í hluthafahópinn árið 2017 en áður áttu Hjalti, sem er forstjóri Bókunar, og Ólafur Gauti tæknistjóri félagið að fullu.

Bókun hefur vaxið hratt frá stofnun árið 2012 og er hugbúnaðar félagsins nú mest notaða sölu- og birgðakerfið í íslensku ferðaþjónustu. Í tilkynningu vegna kaupanna var tekið fram að með kaupnum myndi TripAdvisor útvíkka vöruframboð sitt, með því að þjónusta ferðaþjónustufyrirtæki með rekstrar- og stjórnunarhugbúnaði, til viðbótar við að starfrækja stærsta dreifingarnet á heiminum fyrir ferðir og afþreyingu.

Höfuðstöðvar Bókunar eru áfram á Íslandi í kjölfar kaupanna og er stefnt að umtalsverðum vexti fyrir tækisins en starfsmenn þess voru um tuttugu talsins um mitt síðasta ár. – kij

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLÉLAG Torg, Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri **Hörður Ægisson** hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður **Kristín Þorsteinsdóttir**

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

Til sölu ísgerð til flutnings hvert á land sem er

Tækjakostur mikill og góður
Hráefni flutt inn frá þekktum ítölskum framleiðanda
Gelato - Sorbetto - Vegan - Sykurlaus - Íspinnar

Upplýsingar frico43@hotmail.com

Verðtryggð skuldabréf Lánasjóðs sveitarfélaga ohf.

Lánasjóður sveitarfélaga ohf. (LS), kt. 580407-1100, hefur birt viðauka við grunnlýsingu dagsetta 28. mars 2014 vegna skuldabréfaflokks með auðkennið LSS150434 og grunnlýsingu dagsetta 13. nóvember 2015 vegna skuldabréfaflokks með auðkennið LSS151155. Báðir flokkarnir eru skráðir á aðalmarkað Nasdaq Iceland kauphallarinnar. Viðaukana og gögn sem vitnað er til í þeim er hægt að nálgast hjá Lánasjóði sveitarfélaga, Borgartúni 30, 105 Reykjavík og á heimasíðu LS, www.lanasjodur.is.

Heildarheimild útgáfu: Stjórn LS hefur samþykkt hækkun á heildarheimild skuldabréfaflokksins LSS150434 úr 50 milljörðum í 65 milljarða. Þann 21. mars 2019 var heildarstærð flokksins 46.842.152.565 kr. að nafnvirði. Stjórn LS hefur einnig samþykkt hækkun á heildarheimild skuldabréfaflokksins LSS151155 úr 25 milljörðum í 35 milljarða. Þann 21. mars 2019 var heildarstærð flokksins 19.984.000.000 kr. að nafnvirði.

Reykjavík, 9. apríl 2019
Lánasjóður sveitarfélaga ohf.

Stoðir með um 4,5 prósentu hlut í Arion

Fjárfestingafélagið Stoðir keypti um þriðjung af þeim tíu prósentu hlut sem Kaupþing seldi í síðustu viku. Er nú orðið stærsti íslenski hluthafi bankans. Sigurður Bollason og félag honum tengd eiga orðið um tveggja prósentu hlut.

Fjárfestingafélagið Stoðir, sem er í meirihlutaeigu meðal annars Jóns Sigurðssonar, Einars Arnar Ólafssonar, Magnúsar Ármann og Tryggingamiðstöðvarinnar (TM), er orðið stærsti íslenski fjárfestirinn í hluthafahópi Arion banka með um 4,5 prósentu hlut af útistandandi hlutafé bankans, samkvæmt heimildum Markaðarins. Miðað við núverandi hlutabréfaverð Arion banka er eignarhluturinn metinn á rúmlega sex milljarða króna.

Stoðir margfölduðu hlut sinn í Arion banka í liðinni viku þegar félagið keypti um þriðjung af þeim tíu prósentu hlut sem eignarhaldsfélagið Kaupþing, stærsti einstaki hluthafi bankans, seldi með tilbodsþyrirkomulagi (e. accelerated bookbuild offering) til innlendra og erlendra fjárfesta. Fyrir áttu Stoðir, sem er eitt stærsta fjárfestingafélag landsins og var með um 18 milljarða í eigið fé í ársbyrjun 2018, um 0,65 prósentu hlut í bankanum. Eignarhald Stoða í Arion banka er að stærstum hluta í gegnum sænsk heimildarskírteini (SDR) í kauphöllinni í Svíþjóð.

Eignarhlutur Kaupþings, 200 milljónir hluta að nafnvirði, var að mestu seldur innlendum fjárfestum á genginu 70 krónur á hlut samkvæmt heimildum Markaðarins. Gengi bréfa bankans hefur hækkað frá þeim tíma um nærri tíu prósent og stóð í 76,9 krónum á hlut við lokun markaða í gær.

Eftir sölu Kaupþings, sem kláraðist fyrir opnun markaða á miðvikudag, hafa umsvif einkafjárfesta í eigendahópi Arion banka aukist verulega. Gróflaga áætlað nemur samanlagður eignarhlutur þeirra núna um tíu prósentum. Þannig á Sigurður Bollason, fjárfestir og stór hluthafi meðal annars í Kviku banka, og félag honum tengd orðið samtals í kringum tveggja prósentu hlut í Arion banka, samkvæmt heimildum Markaðarins. Hann hefur að undanfögnu verið að byggja upp stöðu í bankanum, sem er meðal annars fjármögnuð í gegnum framvirka samninga hjá Íslandsbanka, og keypti jafnframt umtalsverðan eignarhlut í lokuðu útbóði Kaupþings í síðustu viku.

Á meðal þeirra fjárfesta sem fengu úthlutað hvað stærstum hluta í Arion banka í útböðinu, en söluráðgjafar Kaupþings voru

Gengi Arion hefur hækkað um 9 prósent frá áramótum. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

10%

nemur hækkun hlutabréfaverðs í Arion banka frá sölu Kaupþings fyrir viku.

Citi, Carnegie og Fossar markaðir, var TM en tryggingafélagið keypti samtals 14 milljónir hluta, samkvæmt nýjum lista yfir alla hluthafa bankans sem Markaðurinn hefur séð, og á núna um 0,65 prósent af heildarhlutafé Arion banka. Þá bætti Vogun, sem er óbeint að stærstum hluta í eigu Kristjáns Loftssonar og fjölskyldu, við sig um 5 milljónum hluta og á samtals einnig um 0,65 prósentu hlut í bankanum. Talsverð umframeftirspurn var eftir bréfum Kaupþings og var algengt að íslenskir verðbréfasjóðir og lífeyrissjóðir, samkvæmt heimildum Markaðarins, fengju á bilinu 30 til 50 prósent af þeim hlut sem þeir höfðu óskað eftir að kaupa.

Stærstu hluthafar Stoða, sem lauk sölu á tæplega níu prósentu hlut sínum í evrópska drykkjarvöruframleiðandanum Refresco Garber fyrir 144 milljónir evra, jafnvirði um 19 milljarða króna, fyrir um ári

eru eignarhaldsfélagið S121 með 62 prósentu hlut, Arion banki, sem á um 18 prósent, og þá fer Landsbankinn með 15 prósentu hlut.

Sá hópur fjárfesta sem er með tögl og hagldir í Stoðum í gegnum S121 samanstendur meðal annars af félögum tengdum Jóni Sigurðssyni, fyrrverandi forstjóra FL Group og stjórnarmanni í Refresco frá 2009, Einari Erni Ólafssyni, fyrrverandi forstjóra Skeljungs og stjórnarmanni í TM, Magnúsi Ármann, fjárfesti og fyrrverandi stjórnarmanni FL Group, Örvari Kjærnested, fjárfesti og stjórnarmanni í TM, og Þorsteini M. Jónssyni, áður aðaleiganda Vífilfells og fyrrverandi stjórnarmanni í Glitni og FL Group. Fjárfestahópurinn, ásamt tryggingafélaginu TM, eignaðist meirihluta í Stoðum þegar hópurinn keypti í ársbyrjun 2017 rúmlega fimmtíu prósentu hlut í Stoðum af Glitni HoldCo og erlendum fjármálastofnunum.

Arion banki var sem kunnugt er skráður á markað á Íslandi og í Svíþjóð í júní í fyrra þegar Kaupþing seldi samtals um 29 prósentu hlut í bankanum í almennu hlutafjárútbóði. Fyrir utan Kaupþing, sem á núna tæplega 23 prósentu hlut, eru stærstu hluthafar bankans ýmsir erlendir sjóðir, meðal annars vogunarsjóðirnir Taconic Capital, Attestor Capital og Och-Ziff Capital. hordur@frettabladid.is

Helgi í hóp stærstu hluthafa Kviku

Helgi Magnússon, fjárfestir og fyrrverandi formaður Samtaka iðnaðarins og Lífeyrissjóðs verslunarmanna, er kominn í hóp stærstu hluthafa Kviku banka með ríflega 1,1 prósentu hlut. Miðað við núverandi gengi hlutabréfa í fjárfestingarbankanum er hluturinn metinn á um 215 milljónir króna.

Samkvæmt nýjum lista yfir stærstu hluthafa Kviku, dagsettum 5. apríl, er félagið Hofgarðar, sem er að fullu í eigu Helga, tuttugasti stærsti hluthafi bankans með 1,13 prósentu hlut.

Til samanburðar átti félagið 0,7 prósentu hlut í Kviku í lok síðasta árs en hlutabréfaverð bankans hefur hækkað um ríflega fimmtung frá áramótum.

Kvika banki var sem kunnugt er skráður á aðalmarkað Kauphallar-

215

milljónir króna er markaðsvirði hlutar Hofgarða í Kviku banka.

Helgi Magnússon fjárfestir.

innar í lok síðasta mánaðar eftir eitt ár á First North markaðinum. Gengi hlutabréfa í bankanum hefur hækkað um meira en 25 prósent á síðustu tólf mánuðum og þar af um

22 prósent það sem af er þessu ári. Er markaðsvirði bankans um 19 milljarðar króna.

Helgi gegnir stjórnarformennsku í Bláa lóninu, þar sem hann er á meðal stærstu hluthafa með um 6,2 prósentu hlut, sem og í Húsa-smíðjunni.

Eins og fram hefur komið hætti Helgi í stjórn Marelis á aðalfundi félagsins í byrjun síðasta mánaðar en hann hafði setið í stjórninni frá árinu 2005. Þá lét hann jafnframt af stjórnarmennsku í N1 í kjölfar kaupa oliufélagsins á Festi síðasta haust en hann hóf stjórnarstörf hjá félaginu árið 2012.

Helgi var formaður Samtaka iðnaðarins á árunum 2006 til 2012 og sat í stjórn Lífeyrissjóðs verslunarmanna árin 2007 til 2016, þar af sem formaður frá 2010 til 2013. – kij

Nova VIP fyrir fyrirtæki.

Skiptiborð
eru bara fyrir
smákrakka.

Einfalt.

Ekki flókið.

Stórar símsstöðvar, borðsímur og fyrirferðarmiklir netþjónar heyrja sögunni til. Nútímufyrirtækið þarf einfalt umhverfi og engan óþarfa. Við finnum nákvæmlega það sem hentar þínum rekstri — og ekki einni innstungu meira.

Verum í sambandi.
nova.is/VIP

NOVA

Töldu forsendur viðræðna brostnar

Deilt var harkalega um áhrif kaupa Haga á Olís og N1 á Festi í viðræðum félaganna við Samkeppniseftirlitið. Eftirlitið taldi á einum tímavíðræðna í máli N1 og Festar brýstu. Olíufélagið sagði að frummat samkeppnis-yfirvalda kynni að fela í sér misbeitingu valds.

Kristinn Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Hart var tekist á um rannsóknir og frummót Samkeppniseftirlitsins í samrunamálum Haga og Olís annars vegar og N1 og Festar hins vegar og fékkst ekki niðurstaða í málin fyrr en að loknum löngum viðræðum þar sem félögin þurftu að gangast undir umtalsvert strangari skilyrði en þau lögðu upphaflega fram til þess að sefa áhyggjur eftirlitsins.

Til marks um togstreituna í viðræðum Samkeppniseftirlitsins við forsvarsmenn N1 og Festar tók eftirlitið á einum tímavíðræðna fram í bréfi til N1 að „forsendur [brýstu] til viðræðna um sátt í málinu“.

Aðeins tveimur dögum áður höfðu forsvarsmenn olíufélagsins lýst því yfir við eftirlitið að „ástæðulaust“ væri að leggja skilyrði á félagið vegna kaupanna á Festi. Rannsókn og frummat eftirlitsins væru jafnframt í andstöðu við nokkrar af helstu meginreglum stjórnsýsluréttar og kynnu að fela í sér „misbeitingu valds við val á leið til úrlausnar máls“.

Þetta er á meðal þess sem fram kemur í ákvörðunum Samkeppniseftirlitsins í umræddum samrunamálum sem birtar voru í heild sinni í liðinni viku. Af ákvörðunum, sem eru samanlagt 660 blaðsíður að lengd, má ráða að töluvert hafi borðið á milli hjá eftirlitinu og félögum á fyrstu stigum málanna og á það sérstaklega við um samrunamál N1 og Festar.

Fyrirnefnda félagið, sem Eggert Þór Kristófersson stýrir, taldi enda frá upphafi að samkeppnis-yfirvöldum bæri að heimila kaupin án nokkurra skilyrða. Auk þess að lýsa sig ósammála frummati eftirlitsins

Sameining annars vegar Haga og Olís og hins vegar N1 og Festar gekk í gegn á síðasta ári eftir að hafa hlotið samþykki Samkeppniseftirlitsins. Félögin þurftu að gangast undir ströng skilyrði, meðal annars um sölu eigna, til þess að kaupin næðu að endingu fram að ganga. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

um að kaupin á Festi væru skaðleg samkeppni tók félagið beinlínis fram að röksemdir eftirlitsins héldu fæstar vatni og væru enn fremur byggðar á röngum forsendum.

Stjórn N1 samþykkti engu að síður að ganga til sáttaviðræðna við eftirlitið. Þær leiddu að endingu til þess að félagið gekkst undir viðtæk skilyrði, sem fólst meðal annars í því að selja fimm eldsneytisstöðvar, auk vörumerkisins Dælunnar, til nýs keppinautar og auka aðgengi endurseljenda að birgðaráymi, dreifingu og heildsölu eldsneytis, til þess að kaupin næðu fram að ganga.

Samkomulag um umrædd skilyrði tókst loks í lok júlímánaðar í fyrra en þá voru meira en níu mánuðir liðnir frá því að Samkeppniseftirlitinu var fyrst tilkynnt um kaupin.

Þurfti að breyta birgjasamningi Meiri sáttahugur var í forsvarsmönnum Haga sem lýstu snemma í ferlinu yfir vilja til þess að ganga til sáttaviðræðna við Samkeppniseftirlitið. Hins vegar gekk smásölurisanum erfiðlega að sannfæra eftirlitið um að tillögur hans að sátt dygðu til þess að eyða þeim samkeppnishindrunum sem eftirlitið taldi að stöfuðu af kaupum félagsins á Olís.

Eftir fjölmarga fundi og ítarleg samskipti náðist sátt í lok ágúst í fyrra, um þrettán mánuðum eftir

Finnur Árnason, forstjóri Haga.

Páll Gunnar Pálsson, forstjóri Samkeppniseftirlitsins.

Eggert Þór Kristófersson, forstjóri Festar.

að samkeppnis-yfirvöldum var fyrst tilkynnt um samrunann. Í sáttinni skuldbundu Hagar sig meðal annars til þess að selja frá sér þrjár Bónusverslanir og fimm eldsneytisstöðvar undir merkjum Olís og ÓB og auka enn fremur aðgengi endurseljenda að heildsölu eldsneytis.

Samruninn gekk þó ekki endanlega í gegn fyrr en í lok nóvembermánaðar, nærri sextán mánuðum eftir að Samkeppniseftirlitinu var gert viðvart um hann, þegar eftirlit-

Þegar af þessum ástæðum telur Samkeppniseftirlitið að forsendur brestu til viðræðna um sátt í málinu.

Úr ákvörðun Samkeppniseftirlitsins í samrunamáli N1 og Festar

íð lagði blessun sína yfir kaupendur að áður nefndum eignum Haga.

Sem kunnugt er festi Atlantsolía kaup á eldsneytisstöðvunum en félagið Ísborg, sem er í eigu Sigurðar Pálma Sigurbjörnssonar, fyrirverandi framkvæmdastjóra Sports Direct á Íslandi, keypti Bónusverslanirnar.

Áður þurfti síðarnefnda félagið þó – að kröfu Samkeppniseftirlitsins – að breyta birgjasamningi sínum við Haga, að því er varðaði viðskiptakjör félagsins, og undirgangast skilyrði um að það starfaði áfram á dagvörumarkaði í ákveðinn tíma og seldi ekki verslanirnar þrjár til annarra en þeirra sem fullnægja kröfum eftirlitsins, eins og upplýst er um í ákvörðun samkeppnis-yfirvalda.

Vilja skýrari leiðbeiningar

Finnur Árnason, forstjóri Haga, sagði í viðtali við Markaðinn í

síðasta mánuði að kaupferlið sem stjórnendur félagsins hefðu unnið að hefði í heild tekið 22 mánuði.

„Það mættu vera skýrari leiðbeiningar frá Samkeppniseftirlitinu og það hefði verið til bóta ef það hefði komist á lausnamiðað samtali fyrir í ferlinu,“ nefndi Finnur.

Undir það hafa forsvarsmenn Festar, áður N1, tekið en þannig sagði Margrét Guðmundsdóttir stjórnarformaður í viðtali við ViðskiptaMoggann síðasta haust að samrunaferlið hefði getað tekið mun skemmri tíma og heppilegra hefði verið ef Samkeppniseftirlitið hefði gefið út frá upphafi hvaða markmiðum það vildi ná.

„Ég er ekki viss um að við hefðum lagt af stað í þetta ef við hefðum vitað hvað þetta tók langan tíma og hversu langt var gengið með sáttinni,“ sagði Margrét.

Páll Gunnar Pálsson, forstjóri Samkeppniseftirlitsins, vísaði hins vegar gagnrýninni á bug í viðtali við Markaðinn í febrúar síðastliðnum og sagði hana meinlegan misskilning.

„Það á ekki að vera hlutverk Samkeppniseftirlitsins að segja fyrirtækjum að selja þetta eða selja hitt og á endanum kemur kannski í ljós að viðskiptin standa ekki undir sér. Samrunaáðilar þurfa sjálfir að móta skilyrðin,“ nefndi Páll Gunnar.

Einskiptiskostnaður upp á nærri tíu milljarða króna féll á WOW air í fyrra

Einskiptiskostnaður upp á nærri tíu milljarða króna féll á WOW air á síðasta ári vegna meðal annars uppsagna á leigusamningum um farþegavélar, að því er fram kemur í fjárfestakynningu sem stofnandinn Skúli Mogensen lét útbúa um nýtt laggjaldaflugfélag sem hann vill reisa á grunni hins gjaldþrota félags.

Í kynningunni, sem Markaðurinn hefur undir höndum, er tekið fram að afkoma WOW air á síðasta ári hafi litast af einskiptiskostnaði að fjárhæð 81,5 milljónir dala, sem jafngildir um 9,7 milljörðum króna, sem hafi fallið til vegna snemmbúinna uppsagna á leigusamningum um Airbus-vélar af gerðinni A330 og A320, afpöntunar á A330neo-vélum og starfslokagreiðslna til þeirra starfsmanna félagsins sem var sagt upp störfum í desember í fyrra.

WOW air fór í gjaldþrot í síðasta mánuði. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Eins og fram hefur komið nam heildartap WOW air um 22 milljörðum króna í fyrra en þar af var EBITDA félagsins – afkoma fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta – neikvæð um 10 milljarða króna. Flugfélagið tapaði tæplega 4 milljörðum króna á fyrstu níu mánuðum síðasta árs en allt að 16 milljörðum króna á síðasta ársfjórðungnum.

Slæm afkoma félagsins gerði það að verkum að eigið fé þess var orðið

neikvætt um jafnvirði 13,3 milljarða króna í seinni hluta síðasta mánaðar, stuttu áður en það var tekið til gjaldþrotaskipta.

Í kynningunni kemur auk þess fram að heildartekjur WOW air hafi numið ríflega 617 milljónum dala, um 73 milljörðum króna, á síðasta ári en á sama tíma hafi heildarkostnaður félagsins verið 794 milljónir dala eða 94 milljarðar króna. – kij

VIÐ ERUM GÓÐIR Í VARMA

Vatnshitablásarar

- Sérlega hentugir fyrir hitaveituvatn
- Element með stálrorum
- Afköst frá 7 kW upp í 75 kW
- Eins fasa og þriggja fasa
- Fáanlegir í 10 stærðum
- Hljóðlátir

VARMA & VÉLAVERK EHF.

Vandað og varanlegt

Knarrarvogi 4 104 Reykjavík Sími 585 1070 Fax 585 1071
vov@vov.is www.vov.is

HERRAHÚSIÐ HEFUR OPNAÐ Í ÁRMÚLA 27

BRJÁLUÐ

OPNUNARTILBOÐ

Stakir jakkar: 30% afsláttur

Buxur: 30% afsláttur

Allar peysur á 4.900 kr

Pólóbolir og afabolir á 50% afslætti

Hálfermaskyrtur 2 fyrir 1 á 5.900 kr

Calvin Klein nærbuxur 3-í-pakka á 4.900 kr

Úlpur og blússur á 9.900 kr

Allir leðurjakkar (30 stk eftir) á 14.900 kr

AÐEINS Í 10 DAGA!

Opnunartilboð þessi gilda frá 4. apríl til 13. apríl

Herrahúsið Ármúla 27 108 Reykjavík

s. 551-7575 & 552-9122

Guðmundur Pálsson segir að hugmyndavinna sé eins og að veiða lax. Stundum gripi fiskurinn agnið um leið en stundum sé kastað í margar klukkustundir án árangurs. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Erlend verkefni hafa vegið upp á móti

Guðmundur Pálsson, framkvæmdastjóri Pipars\TBWA, segir að erlend verkefni hafi vegið upp á móti samdrætti innanlands. Verkefnum í netmarkaðssetningu hefur fjölgað en fyrir skemmstu varð stofan að segja upp starfsfólki, einkum grafískum hönnuðum.

Helgi Vífill
Júliússon
helgivi@frettabladid.is

Um 20-30 prósent af tekjum Pipars\TBWA eru vegna markaðsstarfs á erlendum vettvangi,“ segir Guðmundur Pálsson, framkvæmdastjóri auglýsingastofunnar og formaður Sambands íslenskra auglýsingastofa (SÍA). „Við erum annars vegar að vinna fyrir erlend fyrirtæki á alþjóðlegum mörkuðum og hins vegar fyrir íslenska ferðabjónustu, sjávarútveg og tæknigeirann.“

Hann segir að afkoman hafi dregist saman í fyrra en hafi engu að síður verið sæmileg. „Það kom sér vel að við fengum aukin verkefni frá erlendum fyrirtækjum til að veita upp á móti samdrætti á innanlandsmarkaði. Það kom sterkt inn á seinni hluta ársins.“

Mörg verkefnanna tengjast netmarkaðssetningu. Við stáum af hæfileikafólki á sviði markaðsmála og höfum tengingar erlendis. Þess vegna er leitað til okkar,“ segir Guðmundur.

Pipar\TBWA samanstendur af þremur fyrirtækjum. Auglýsingastofunni Pipar\TBWA, birtingahúsinu Pipar Media og stafræna markaðsfyrirtækinu The Engine. Starfsmenn eru 56.

„Við höfum sótt okkur þekkingu í krafti samstarfs okkar við alþjóðlegu auglýsingakeðjuna TBWA en þar vinna tíu þúsund manns. Við höfum sömuleiðis ráðið fólk erlendis frá. Hjá okkur vinna sex starfsmenn með annað móturmál en íslensku sem ýmist starfa við textagerð eða hafa sérþekkingu á stafrænni markaðssetningu. Enn fremur hafa nokkrir starfsmenn okkar unnið erlendis, aflað sér þekkingar með þeim hætti en ákveðið að flytja aftur heim. Sú þekking hefur nýst okkur vel.“

Við höfum einnig myndað tengsl erlendis við að halda ráðstefnurnar Krossmiðlun og Reykjavík Internet Marketing Conference. Hún var haldin í 16. sinn á föstudaginn. Pipar sameinaðist netmarkaðsfyrirtækinu The Engine í haust sem hefur haft veg og vanda af ráðstefnunni. The Engine rekur einnig skrifstofu í Noregi með tveimur starfsmönnum,“ segir hann.

Guðmundur setur á sig hatt formanns SÍA. „Það býr mikið í íslensku markaðsfólki. Það er með mikla sérfræðiþekkingu sem nýtist vel í markaðssetningu erlendis. Með netmarkaðssetningu skapast tækifæri fyrir íslensk fyrirtæki sem hafa ekki úr jafn miklu fé að mæta til að sækja á erlenda markaði og stærri alþjóðlegir keppinautar.“

Það er mikilvægt að sú þekking sé til staðar á Íslandi og til þess þarf að hlúa að henni. Kosturinn

Samdrátturinn hófst síðastliðið haust. Eflaust hefði hann byrjað fyrir en HM í knattspyrnu var um sumarið og mörg fyrirtæki vildu taka þátt í þeirri upplifun.

við að semja við íslensk fyrirtæki er nálægðin við viðskiptavininn. Við getum skilið fyrirtækin betur en erlendir keppinautar og eigum hægara um vik að setjast niður með viðskiptavinum og ræða málin.

Þessi mikla þekking gerir það líka að verkum að við getum aflað verkefna á erlendum vettvangi. Heimurinn er að minnka.“

Íslandsstofa gagnrýnd

Hann gagnrýnir að Íslandsstofa hafi ráðið breskt markaðsfyrirtæki í netmarkaðssetningu til að kynna Ísland fyrir erlendum ferðamönnum. „Það er klárt mál að sú þjónusta sem þeir veita er ekki betri en það sem við á Íslandi höfum upp á að bjóða. Um það er ég sannfærður.“

Er Ísland ekki of dýrt til þess að

þið getið boðið þjónustuna erlendis?

„Við erum dýrari en markaðsstofur í Austur-Evrópu og við finnum fyrir því að ýmis íslensk fyrirtæki leita þangað til að draga úr kostnaði. Hugmyndafræði þeirra er ekki að sækja betri þjónustu heldur ódýrari.“

Hins vegar hafa mörg íslensk fyrirtæki ráðið markaðsfyrirtæki í Vestur-Evrópu með það fyrir augum að fá betri þjónustu. Ég dreg í efa að sú sé raunin. Og sú þjónusta þeirra er ekki ódýr. Það hefur lengi tíðkast að góð markaðsþjónusta kostar.

Við Íslendingar verðum hins vegar að stíga varlega til jarðar þegar kemur að hækkingum á launum og öðrum gjöldum á fyrirtæki, annars munum við verðleggja okkur út af markaðnum. Við getum ekki aflað verkefna erlendis ef við erum ekki samkeppnishæf.“

Guðmundur á auðvelt með að bera saman tímagjald auglýsingastofa innan TBWA keðjunnar. Stefnumótun og hugmyndavinna er almennt dýrari erlendis en framleiðslan kostar svipað hér.

Hvernig getur lítil auglýsingastofa frá Íslandi sótt fram erlendis?

„Það er rétt að íslenskar auglýsingastofur eru almennt litlar samborið við erlendar stofur. Innan ræða SÍA eru sjö stofur og að meðaltali starfa 30-40 manns hjá þeim,“ segir hann og tekur af sér hatt formanns SÍA og tyllir á sig hatt framkvæmdastjóra Pipars\TBWA.

„Auglýsingaheimurinn er í raun og veru lítill og byggir mikið á tengslum. Pipar á í samstarfi við TBWA og það getur skipt sköpum. Við sækjum ráðstefnur og þjálfunarþúðir til að undirbúa okkur undir það verkefni.“

Samherji í Whole Foods

Þið eru að reyna að fóta ykkur í nýjum veruleika en netið hefur breytt því hvernig best er að ná eyrum neytenda. Þið fjárfestuð í Ghostlamp, sem tengir fyrirtæki við áhrifavalda, og netmarkaðsfyrirtækinu The Engine.

„Okkur þykir Ghostlamp spennandi nýsköpunarfyrirtæki og höfum tekið þátt í að kynna þjónustuna víða um heim. Sú þekking sem við höfum öðlast á því samstarfi hefur gert okkur kleift að aðstoða íslensk fyrirtæki við markaðssetningu erlendis. Við vorum til dæmis að ljúka við skemmtilega herferð fyrir Samherji. Útgerðin fór í átak til að kynna bleikju sem seld er í Whole Foods.“

Við nýttum Ghostlamp til að tengjast áhrifavöldum sem eru áhugakokkar á samfélagsmiðlum. Þeir voru hvattir til að fara í Whole Foods, kaupa bleikjuna, elda hana og gera því skil á samfélagsmiðlum. Samhliða fórum við í samstarf við kokk sem skrifaði tvær greinar um gæði fisksins sem dreift var á valda fjölmörgu í Bandaríkjunum.

Herferðin hófst í mars og var að

Markvisst unnið að því að laga kynjahlutföll

Á meðal verkefna Samtaka íslenskra auglýsingastofa hefur verið að vekja athygli á hlutfærni kvenna í faginu. „Áratugum saman var kynjahalli í stéttinni. Karlmenntu voru í lykilhluverki á stofnunum en það hefur sem betur fer breyst til batnaðar. Taka má sem dæmi að áður fyrr voru aðeins karlmenn framkvæmdastjórnar stærstu auglýsingastofanna. Nú er það ekki lengur svo,“ segir Guðmundur. Elin Helga Sveinbjörnsdóttir, fyrrverandi formaður SÍA, var ráðin framkvæmdastjóri Hvíta hússins árið 2017. „Karlmenntu voru áður í helstu lykilstöðum auglýsingastofa og menningin fremur karllæg. Við fórum markvisst í þá vinnu að breyta kynjahlutföllum á Pipar\TBWA árið 2010. Það hefur skilað okkur betra fyrirtæki. Á aug-

lýsingastofunum hefur konum í stjórnendastöðum fjölgað. SÍA lætur framkvæma könnun þess efnis á þriggja ára fresti. Við getum tekið sem dæmi að Selma stýrir hönnunardeildinni okkar.“ *Hvað olli þessu, eru auglýsingastofur ófjölskylduvænnar vinnustaðir?* „Ég myndi ekki segja það, en það getur verið mikil vinna á kvöldin. Mögulega hefur konum ekki þótt þetta spennandi starfsvettvangur eða ekki fengið starfið þegar sótt var um. Við finnum það í okkar rekstri að við náum betri árangri þegar kynjum er blandað saman í teymi. Auk þess eru konur stór markhópur og það þarf að hafa skilning á þeim sem neytendum. Því er mikilvægt að hafa konur með í ráðum í markaðsstarfi.“

ljúka fyrir skemmstu. Árangurinn var afar góður. Þetta er dæmi um herferð erlendis sem við vinnum frá Íslandi.“

Hvernig gátu Íslendingar fundið rétta kokkinn í Bandaríkjunum?

„Okkar sérfræðiþekking felst í að finna réttu áhrifavaldana og koma efni á réttu fjölmiðlana. Við leitum að kokki sem hafði reynslu af hræfninu og skrifaði mikið. Það var mikilvægt að vanda valið á kokkinum.“

Ghostlamp vinnur með minni áhrifavöldum sem eru með 3-20 þúsund fylgjendur á samfélagsmiðlum en ekki þeim allra stærstu. Ef þeir kunna að meta vöruna eru þeir reiðubúnir að taka þátt í markaðsstarfinu.“

Hvernig er kostnaður herferða sem þessarar samanborið við að birta auglýsingar í dagblaði eða tímariti?

„Herferð sem þessi kostar ekki mikið. Birtingarleiðirnar eru nefnilega aðrar. Ef birt væri ein auglýsing í dagblaði eða tímariti í Bandaríkjunum myndi það kosta meira en herferðin sem blásið var í. Engu að síður horfðum við til tveggja markaðssvæða, austur- og vesturstrandar Bandaríkjanna.“

Hvernig er að byggja upp ímynd vörumerkja þegar minni áhersla er lögð á dagblöð og sjónvarp? Upplifunin af þeim auglýsingum er meiri en af þeim sem eru á netinu.

„Það er ekki lögð minni áhersla á dagblöð og sjónvarp. Í vel heppnuðu markaðsstarfi er miðlum blandað saman. Sjónvarp er enn öflugasti miðillinn sem er í boði, áhrifin af þeim auglýsingum eru mikil.“

Horft á línulega dagskrá

En við horfum æ sjaldnar á línulega dagskrá?

„Það kemur mörgum á óvart hvað enn er horft mikið á línulega sjónvarpsdagskrá. Vinsælasta sjónvarpsfnið eru beinar útsendingar frá Eurovision og íþróttaviðburðum. Þáttaröðin Ófærð naut líka mikilla vinsælda. Það sameinar fjölskyldur að horfa saman á efni sem þetta. Sjónvarpsauglýsingar birtast heldur ekki aðeins í sjónvarpi heldur flæða þær einnig á netmiðlana. YouTube er sem dæmi miðill þar sem þessar auglýsingar birtast.“

Hvernig standa gömlu miðlarnir, dagblöð, útvarp og sjónvarp, sem auglýsingamiðlar?

„Mjög vel. Það er mikið áhorf á beinar útsendingar og stóra sjónvarpsþætti, eins og ég nefndi. Auglýsingar í dagblöðum skila einnig góðum árangri. Það er hægt að fanga athygli markhópsins í dagblöðum sem kveikir áhuga hans á að heimsækja vefsíðu eða koma í verslun viðkomandi fyrirtækis og þar eiga sér stað kaup. Að sama skapi er útvarp einnig sterkur miðill sem hefur verið í sökn. Einnig hafa spennandi breytingar átt sér stað í umhverfismiðlum með tilkomu stafræna auglýsingaskjána.“

Það var nýbúið að skrifa undir kjarasamninga þegar viðtalið fór fram. „Þetta er mikið fagnaðarefni. Það versta í rekstri auglýsinga- og markaðsstofa er óvissa. Viðræðurnar stóðu lengi yfir og í þeirri stöðu héldu fyrirtæki að sér höndum. Við fundum fyrir því. Það sama er oft upp á teningnum þegar efnt er til alþingiskosninga, þá vilja fyrirtæki biða og sjá hvernig stjórnamynstur tekur við.“

Áttu von á að fyrirtæki sækja fram í markaðsmálum eftir að skrifað var undir kjarasamninga?

„Ég vonast til þess. Óvissunni hefur verið eytt, bæði hvað varðar

kjarasamninga og stöðu WOW air. Í kjölfar gjaldþrots flugfélagsins hafa borist jákvæðar fréttir úr flugheiminum, erlendur fjárfestir hefur lagt Icelandair Group til auknið hlutfé og flugfélög hafa bætt við sig flugleiðum til og frá Íslandi.“

Við höfum ávallt sagt að þegar hægir á í efnahagslífinu er rétt að spýta í lófana í markaðsmálum. Hægt er að vísa í margar rannsóknir því til stuðnings. Fyrirtæki sem gefa í þegar samdráttur verður ná betri árangri þegar aftur fer að glæðast í efnahagslífinu.

Gott dæmi um það er frá því í seinni heimsstyrjöldinni. Stríðið gerði það að verkum að ekki var hægt að framleiða og selja smjör í Bretlandi. Allir framleiðendurnir hættu því að auglýsa nema einn. Hann hélt ótrauður áfram jafnvel þótt varan væri ekki framleidd um stundarsakir og lagerinn uppurinn. Að stríði loknu var hægt að hefja aftur framleiðslu á smjöri og þá stóð eitt vörumerki uppi í huga fólks. Sala þess gekk afar vel á árunum eftir stríð.

Í rekstri fyrirtækja er sársauka-laust að skera niður það fé sem varið er til markaðsmála en það getur haft dýrkeyptar afleiðingar í för með sér.“

Fimm uppsagnir

Pipar upplýsti nýverið að stofan yrði að draga saman seglin vegna samdráttar sem meðal annars má rekja til óvissu vegna kjarasamninga. Þið söguðuð upp fimm starfsmönnum og lækkuðuð laun allra um 10 prósent í sex mánuði.

„Auglýsingamarkaðurinn er kvikur og við verðum að bregðast við breyttum aðstæðum. Það þarf að sýna ábyrgð í rekstri fyrirtækja. Þegar hægir á þarf að taka erfiðar ákvarðanir. Þegar vel gengur ráðum við hins vegar starfsfólki.“

Það voru einkum grafískir hönnuðir sem misstu vinnuna hjá auglýsingastofunni. Guðmundur vekur athygli á að um svipað leyti hafi stofan bætt við sig sérfræðingum í netmarkaðssetningu. „Þar er verkefnum að fjölga.“

Af hverju völduð þið sex mánaða tímabil?

„Við erum bjartsýn á að markaðurinn muni taka við sér. Reynslan er sú að það er mest að gera á vorin og haustin en svo er sumarið rólegt. Við vorum sannfærð um að leyst yrði úr flækjunni við gerð kjarasamninga með farsælum hætti og að í kjölfarið myndi landið taka að rísa á ný.“

Hvernig tóku starfsmenn því að launin þeirra yrðu lækkuð um tíu prósent í sex mánuði?

„Starfsfólk okkar hefur starfað lengi við fagið. Það veit hvernig rekstrarumhverfið er. Það voru allir reiðubúnir að taka höndum saman. Ef við hefðum ekki farið í þessa aðgerð hefðum við mögulega

þurft að segja upp fleirum á næstu mánuðum.“

Það er talað um að auglýsingastofur séu kanarífuglínir í göngunum. Hvenær byrjaði samdrátturinn?

„Samdrátturinn hófst síðastliðið haust. Eflaust hefði hann byrjað fyrr en HM í knattspyrnu var um sumarið og mörg fyrirtæki vildu taka þátt í þeirri upplifun. Segja má að við höfum fundið fyrir tímurmönnum eftir það. Í kjölfarið birtist minna af auglýsingum í fjölmiðlum.“

Það er eðlilegt að fyrirtæki vilji tengjast stórvíðburðum. Það bitnaði til að mynda á rekstri auglýsingastofu TBWA í Hollandi að landsliðið þeirra skyldi ekki hafa komist á EM fyrir rúmlega þremur árum. Holland hefur alltaf komist á stórmót í knattspyrnu en ekki í þetta skiptið. Sú auglýsingastofa er með marga stóra viðskiptavinum eins og bjórframleiðandann Heineken sem voru ekki eins áberandi því þeirra lið var ekki með.“

Góðar auglýsingar geta því einar og sér ekki skapað öflug fyrirtæki ef undirstöðurnar eru ekki til staðar.

Símanúmerið frá 1967

Pipar hefur byggst upp með sameiningum og yfirtökum. Í svipinn man ég eftir stofnunum Mixa, TBWA\Reykjavík og Fiton.

„Það er hægt að rekja sögu stofunnar langt aftur í tímann. Símanúmerið okkar var áður notað af AUK, auglýsingastofu Kristínar sem stofnuð var 1967.“

Margar auglýsingastofur eru byggðar upp með sameiningum og yfirtökum. Það er verið að reyna að finna taktinn í rekstri fyrirtækjanna sem er næmur fyrir uppgangi og niðursveiflum í efnahagslífinu.

Enn fremur kemur það fyrir að ákveðinn kjarni innan stofu gengur út og stofnar nýja, svo jafnvel sameinast sú stofa annarri áður en langt um liður.

Auk þess ríkir mikil samkeppni á markaðnum og það gengur í bylgjum hver er í tisku hverju sinni. Aðra stundina er tiltekin stofa í tisku en nokkru síðar gefur á bátinn. Þannig að jafnvel þótt það gangi vel þarf það ekki að það þýða að reksturinn muni ganga vel að þremur árum liðnum.

Það eru 17 í hluthafahópi Pipar/TBWA. Allir hluthafar eru starfsmenn nema einn, sem er fjárfestir tengdur starfsfólki. Við Valgeir Magnússon, starfandi stjórnarformaður, erum stærstu hluthafarnir. Aðrir stórir hluthafar eru Selma Rut Þorsteinsdóttir, sem stýrir hönn-

unardeildinni, og Kristján Már Hauksson, stofnandi The Engine, Anna Sigríður Guðmundsdóttir og Björn Jónsson sem voru eigendur Fiton. Fjöldi lykilorða á minni hlut í stofnunni.

Auglýsingastofa er ekkert annað en starfsfólkið sem mætir í vinnuna. Það er oft þannig að það er ákveðinn kjarni innan stofunnar sem skapar DNA hennar. Svo er bætt við hópinn eða dregið úr eftir árferði.“

Hugmyndavinna eins og laxveiði

Talið berst að hugmyndavinnunni. „Grunnurinn að öllu sem við gerum er hugmyndin. Ef hún er góð fellur allt hitt saman og árangurinn er góður. Þá nær hún til markhópsins á öllum miðlum.“

Það getur verið erfitt að selja hugmyndavinnuna. Ég hef oft lýst því þannig að hún er eins og að veiða lax. Hægt er að standa við hyl og koma samstundis auga á lax. Það er hent einu sinni út í ána og fiskurinn grípur strax.

Því næst er farið að öðrum hyl, fiskurinn lætur sjá sig en jafnvel þótt reynt sé að veiða hann í margar klukkustundir bitur hann ekki á agnið. Þannig er hugmyndavinnan. Stundum kemur hugmyndin strax og stundum er reynt og reynt og reynt og það kemur ekkert.

Áður en hafist er handa við hugmyndavinnu er lögð vinna í rannsóknir á markhópnum. Hugmyndin verður að hæfa tilefninu.“

Hvað tekur langan tíma að byggja upp vörumerki?

„Það er tímafrekt og krefst góðrar strategíu. Fyrirtæki geta birt mikið af auglýsingum, verið áberandi og komið tilteknum skilaboðum á framfæri við neytendur. Það er hins vegar ekki nóg. Það þarf að byggja upp traust, fá viðskiptavinum til að tala um vöruna og mæla með henni. Upplifun viðskiptavina af vörumerkinu, hvað þeir segja um það, er vörumerkið sjálft. Það tekur tíma að ná þeim árangri.“

Það er til skemmtileg saga sem lýsir þessu ágætlega. Tveir hamborgarastaðir voru opnaðir á sama tíma í sitt hvorum enda bæjarins. Annar auglýsti eins og hann ætti lífið leysa. Allir komu og prófuðu hamborgarana. Þeir voru vondir og veitingastaðurinn fór á hausinn skömmu eftir opnun.

Hinn hamborgarastaðurinn bauð upp á jafn vandan hamborgara en auglýsti aldrei. Sá staður lifði mun lengur því það tók bæjarbúa lengri tíma að prófa matinn og uppgötva að hann var í raun og veru bragðvondur.

Það voru því ekki auglýsingarnar sem drápu fyrrnefnda hamborgarastaðinn heldur var varan einfaldlega léleg. Góðar auglýsingar geta því einar og sér ekki skapað öflug fyrirtæki ef undirstöðurnar eru ekki til staðar. Það þarf allt að smella saman.“

Sterkt og gott samband

Eitt símtal og málið er leyst

Vodafone sinnir tæknilegum þörfum okkar hratt og örugglega

Nánar á vodafone.is/fyrirtæki

Framtíðin er spennandi.

Ertu til?

vodafone fyrirtæki

FÖNN

Guðmundur sá tækifæri í þróun hugbúnaðarlausnar sem meðal annars nýtir gervigreind til að finna grunsamleg hegðunarmynstur í fjármálakerfinu. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Ekki óhult fyrir peningabætti að utan

Meiri samhæfing á milli íslensku bankanna og notkun gervigreindar getur störeflt varnir gegn peningabætti að sögn sérfræðings. Bankar þurfa að geta greint mynstur í heildarkerfinu. Erlend glæpastarfsemi með rannsóknardeildir til að finna veikasta hlekkinn.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tth@frettabladid.is

Fjármálakerfi Íslands gæti verið berskjaldað fyrir peningabætti erlendra glæpastarfsemi þar sem bankarnir hafa hver sín eigin kerfi og eiga því erfitt með að greina grunsamleg hegðunarmynstur í kerfinu í heild sinni.

Þetta segir Guðmundur Kristjánsson, stofnandi fjártækni-sprotans Lucinity, í samtali við Markaðinn. Guðmundur stofnaði Lucinity í síðastliððu haust eftir að hafa starfað sem yfirmaður samskiptaeftirlits og gervigreindar hjá fjármálaráðgjafarinnum Citigroup. Hugbúnaðarlausnin sem Lucinity er að þróa vinnur úr upplýsingum um allar aðgerðir viðskiptavina fjármálaframtækis og nýtir sér gervigreind til að finna grunsamleg hegðunarmynstur. Þannig er hægt að efla eftirlit með allri regluvörslu og koma frekar í veg fyrir peningabætti innan fjármálakerfis.

„Kerfin í dag eru takmörkuð að því leyti að þau eru með fyrirfram skilgreindar reglur og bregðast með ákveðnum hætti við aðgerðum hjá viðskiptavinum. Gervigreind hefur fram til þessa verið í mjög takmörkuðum mæli nýtt til að greina peningabætti, þótt eðli vandamálsins henti mjög vel fyrir slíka nálgun,“ segir Guðmundur. „Okkar lausn er hönnuð til að leita uppi mynstur í hegðun notenda og til að auðvelda starfsmönnum sem vinna í regluvörslu að sjá og skilja hvað er í

raun og veru að gerast í þeirra eigin kerfum.“

Spurður hvernig Ísland standi þegar kemur að vörnum gegn peningabætti vísar Guðmundur til skýrslu Financial Action Task Force (FATF), alþjóðlegs vinnuhóps um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, sem birt var vorið 2018. Þar var íslenskum stjórnvöldum sagt að taka sig á og innleiða öflugri varnir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Þetta varð kveikjan að nýju frumvarpi sem varð að lögum í byrjun þessa árs. Enn er þó hægt að gera margt betur og þar skiptir samhæfing hjá íslensku bönkunum og eftirlitsaðilum miklu máli.

„Íslensku bankarnir eru að reyna að gera vel í þessum málum en vandinn er að þeir eru hver í sínu horni að nota sitt kerfi. Þannig sér hver banki aðeins hluta af heildarmyndinni. Það vantar samvinnu á milli þeirra í þessum efnum og auk þess eru kerfin sem standa til bóða misjöfn.“

Stjórnendur Danske Bank brugðust eftirlitshlutverki sínu
Danske Bank er þessa dagana til rannsóknar vegna meints peningabættis í útibúum bankans í Eistlandi en um er að ræða eitt stærsta mál af þessu tagi sem upp hefur komið í Evrópu. Spurður hvað hafi farið úrskæðis nefnir Guðmundur tvö atriði.

„Í fyrsta lagi virðist vera að stjórnendur bankans hafi algjörlega brugðist eftirlitshlutverki sínu. Það þurfti engan tölfræðing til að sjá að það var alltof mikið fjármagnsflæði að koma frá Eystra-

Hneykslið sem skekur norræna banka

Vorið 2017 var greint frá því að danska fjármálaeftirlitið væri með til rannsóknar hvort glæpamenn frá Sovétríkjunum fyrrverandi hefðu notað norrænu bankana Danske Bank og Nordea sem lið í stórfelldu peningabætti. Síðan þá hefur hneykslið undið upp á sig. Í ljós kom að 200 milljarðar evra hefðu runnið gegnum útibú Danske Bank í Eistlandi á árunum 2007 til 2015 og að stór hluti af færslunum væri grunsamlegur. Til að saman-

saltslöndunum. Í öðru lagi brugðust eftirlitsstofnanir,“ segir hann og ber bandaríska og breska eftirlitskerfið saman við það evrópska.

„Eftir fjármálahrunið tóku bandarískar og breskar eftirlitsstofnanir harkalega á stórum bönkum sem staðnir höfðu verið að peningabætti og markaðsmisnotkun. Þeir voru sektaðir um háar fjárhæðir og lentu á forsiðum blaðanna sem hefur mikinn fælingarmátt fyrir viðskiptavinum og hluthafa. Síðan var þeim gert skylt að koma eftirlitsferlum og kerfum í lag,“ segir Guðmundur.

Evrópskar eftirlitsstofnanir hafa hins vegar ekki gengið jafn hart á eftir fjármálaframtækjum að sögn Guðmundar. Það endurspeglar til dæmis í því að starfsmenn í regluvörslu stórra bandaríska banka skipti þúsundum en starfsmenn í regluvörslu samsvarandi evrópskra banka séu aðeins brot af því, þó að það sé nú óðum að breytast. Það

burðar var landsframleiðsla Eistlands 29 milljarðar evra árið 2017. Forstjórinn Thomas Borgen sagði af sér í kjölfarið og bankinn á yfir höfði sér málsóknir frá hluthöfum og háar fjársektir frá yfirvöldum. Þá er sænski bankinn Swedbank einnig flæktur í hneykslið. Lars Idermark stjórnarformaður lét af störfum í byrjun apríl eftir að hafa rekið Birgitte Bonnesen bankastjóra sem hafði áður haft umsjón með rekstri Swedbank í Eystrasaltslöndunum.

er því viðbúið að kostnaður vegna regluvörslu geti vaxið verulega á næstu árum og afar mikilvægt að bankar taki upp nýjar lausnir sem gera ferlið skilvirkara og ekki eins mannauðsfrétt.

Viðamiklar rannsóknardeildir leita að veikasta hlekknum

Þá vaknar sú spurning hvort íslenskt fjármálakerfi sé berskjaldað fyrir fjármagnsflutningum eins og þeim sem fóru gegnum útibú Danske Bank í Eistlandi. Guðmundur segir að áhættan sé til staðar, sérstaklega eftir afnám fjármagnshaftanna.

„Það getur gerst. Ef við skoðum peningabætti á heimsvísu þá er það talið nema 2.400 milljörðum Bandaríkjadala en í dag eru yfirvöld að ná um 1-2 prósentum af þessum færslum. Það segir sig sjálft að þegar um er að ræða svo háar fjárhæðir þá eru glæpamenn með viðamiklar rannsóknar- og

þróunardeildir sem leita bestu leiðanna til að þvo peniga. Það eru síðan fyrirtæki eins og okkar á hinum endanum sem reyna að finna út hver er veikasti hlekkurinn. Ef Ísland verður veikur hlekkur þá horfum við fram á að hingað leiti óhreint fjármagn,“ segir Guðmundur og bætir við að fælingarmáttur sé stór þáttur í vörnum gegn peningabætti.

„Ef glæpamenn meta það sem svo að það séu meiri líkur á að peningabætti verði afhjúpað á Íslandi en t.d. í Danmörku þá reyna þeir frekar að nýta sér fjármálastofnanir í Danmörku. Til þess að koma betur í veg fyrir það þarf einnig samhæfingu í allri Evrópu, eins og Evrópusambandið er nú að ræða.“

Undirheimar finna ýmsar leiðir
Fjármagnsflutningar á milli landa eru ein hlið á peningabættisvandanum. Önnur hlið er peningabætti innlendrar glæpastarfsemi en til að koma í veg fyrir það er samhæfing á milli banka ekki síður mikilvæg.

„Undirheimarnir á Íslandi eru án efa að þvo háar fjárhæðir og hafa ýmsar leiðir til þess. Það var ágætt dæmi um þetta í kvikmyndinni Svartur á leik þar sem glæpamennirnir fóru með 999 þúsund krónur í þrjú útibú sem tilheyrðu sitt-hverjum bankanum. Þó svo að einn banki hafi gott kerfi þá er vandinn sá að það er lítil samhæfing þeirra á milli og þeir sjá því ekki heildarmyndina. Mikilvæg leið til að koma í veg fyrir peningabætti sem á sér stað innanlands er að bankarnir komi á fót sameiginlegu kerfi og geti unnið saman á þessu sviði.“

Elísabet hafði starfað hjá Marel í átta ár. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Horfa til vaxtar í Asíu og á Bandaríkjamarkaði

Svipmynd

Elísabet Austmann

Nám:

MBA frá Háskólanum í Reykjavík B.Sc. alþjóðamarkaðsfræðingur frá Tækniháskóla Íslands.

Störf:

Framkvæmdastjóri markaðssviðs hjá Orf Líftækni / Bioeffect frá apríl 2019.

Starfaði hjá Marel í 8 ár, þar sem ég byrjaði sem sýningastjóri árið 2011, tók svo við starfi þróunarstjóra hjá Marel í Kaupmannahöfn árið 2013, þar sem við settum á laggirnar sýningar- og þjálfunarhús fyrir viðskiptavinum og starfsmenn. Árið 2016 tók ég við sem forstöðukona á alþjóðlegu markaðssviði og bar ábyrgð á vörumerkinu Marel og deildin sá um framleiðslu á öllu markaðsefni fyrir fyrirtækið á alþjóðavísu.

Framkvæmdastjóri sölu og markaðsmála hjá Birtingi tímaritaútgáfu frá 2008-2011.

Vörumerkjastjóri (Brand Manager) hjá Glitni Banka 2006-2008.

Fjölskylduhagir:

Er gift Hilmarí Garðari Hjaltasyni, ráðgjafa hjá Capacent, og eigum við saman þrjú börn á aldrinum 21-26 ára, þau eru Máni Austmann, Dagur Austmann og Anna Björk.

Elísabet Austmann hóf störf sem markaðsstjóri ORF Líftækni í byrjun mánaðar en hún hafði áður starfað í átta ár hjá Marel, meðal annars sem forstöðukona á alþjóðlegu markaðssviði fyrirtækisins.

Hver verða helstu verkefnið í nýja starfinu?

Áð vinna með frábæru teymi hönnuða og markaðsfólks hér í fyrirtækinu að áframhaldandi vörumerkjauppbyggingu á Bioeffect húðvörulínunni og koma vörum betur á framfæri á núverandi og nýjum mörkuðum.

Hvernig er morgunrúttin þín?

Morgunrúttin er frekar einföld á virkum dögum, klukkan hringir klukkan sjö, tvö snús, sturta, ber á mig uppáhaldið þessa dagana Bioeffect EGF +2A Daily Treatment sem var að koma út í nýjum umbúðum og er trufluð tvenna fyrir okkur sem erum að berjast við roða í andliti, svo kaffi og göngutúr með hundinn Frosta. Þegar við fjölskyldan bjuggum í Kaupmannahöfn vorum við dugleg að fara út um helgar í morgunmat og gerum ennþá þegar fjölskyldumeðlimir eru lausir.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Ég er mikil fjölskyldukona og bestu stundirnar eru með mínu fólki þegar það er fullt hús. Við hjónin erum svo lánsöm að eiga góðan hóp vina sem er alltaf gaman

að hitta. Við förum á skíði, göngum með hundinn Frosta, ferðumst erlendis og innanlands þar sem uppáhaldsstaðurinn er Vestfirðir en fjölskylda mannsins míns er frá Bolungarvík og þar er algerlega dásamlegt að vera. Ég fylgist líka frekar vel með fótbolta þar sem synir mínir eru báðir að spila í Pepsi-deildinni með HK og ÍBV. Markmiðið er að bæta við golfi á þessu ári, sjáum hvort ég nái að gera það að áhugamáli! Svo er þetta kannski klisja, en ég hef brennandi áhuga á markaðsmálum og vörumerkjauppbyggingu og hef verið svo ótrúlega lánsöm að fá útrás fyrir það í gegnum mína vinnu.

Hvaða bók ert þú að lesa eða last síðast?

Ég var á flugvelli fyrir nokkru og sá þessa bók í hillunni: „The Subtle Art of Not Giving a F*ck“ eftir höfundinn og bloggarann Mark Manson. Ég hef ekki verið mikið fyrir svona bækur en mér fannst titillinn frekar skemmtilegur þannig að ég skellti mér á eintak. Þetta er ótrúlega skemmtileg bók, skrifuð á mannamáli og notar hann „f“-orðið til að leggja áherslu á það sem hann er að segja. Bókin fjallar um það að lifa í sátt við sjálfan sig í heimi þar sem gerðar eru endalausar kröfur um „meira“ eða: eiga meira, gera meira, fá meira í stað þess að gera það sem skiptir raunverulega máli fyrir þig.

Hvers konar stjórnunarhætti hefurðu tileinkað þér og hvers vegna?

Í gegnum tíðina hef ég unnið með mjög mörgu öflugum fólki og stjórnendum sem ég hef lært mikið af en einnig hef ég kynnst stjórnunarháttum sem mér líkar ekki. Ég hef tileinkað mér að koma til dyranna eins og ég er klædd, set mig ekki á háan hest og kem eins fram við alla. Ég vil að allir viti hvert við erum að stefna og hlutverk hvers og eins sé skýrt og að fólk finni að það hafi umboð til athafna.

Hverjar eru helstu áskoranirnar sem ORF Líftækni stendur frammi fyrir?

Við erum að spila á gríðarlega miklum samkeppnismarkaði með húðvörulínuna Bioeffect. Helstu áskoranir eru að ná í gegn til okkar markhóps og halda áfram að byggja upp vörumerkið í gegnum vörubrúun og vörumerkjavitund.

Hver eru tækifærin fram undan og hvað felst í þeim?

Markaðurinn sem við erum að spila á er gríðarlega stór og liggja tækifærin í þeirri einstöku uppfinningu sem ORF Líftækni hefur komið með í gegnum Bioeffect húðvörulínuna. Við erum í dag að selja Bioeffect vörulínuna okkar á um 30 mörkuðum um allan heim og stærstu tækifærin til frekari vaxtar teljum við liggja í Bandaríkjunum og stærstu hagkerfum Asíu.

ERT ÞÚ AÐ RÁÐA?

Vantar þig háskólamenntað starfsfólk?

Kynntu þér sumarátak Vinnumálastofnunar og BHM á vinnumalastofnun.is

VINNUMÁLA
STOFNUN

Bandalag
háskólamanna

Haustpróf í verðbréfavíðskiptum 2019

Prófnefnd verðbréfavíðskipta stendur fyrir haustprófum í verðbréfavíðskiptum sem hér segir:

Próf úr I. hluta

26. ágúst 2019

Íslensk réttarskipun og Evrópuréttur, fræðikerfi lögfræðinnar. Ágrip úr réttarfari.

27. ágúst 2019

Viðfangsefni úr fjármunarétti, félagaréttur, ábyrgðir.

28. ágúst 2019

Viðskiptabréfareglur, veðréttindi, þinglýsingar.

Próf úr II. hluta

2. september 2019

Grunnatriði í fjármálafræðum.

3. september 2019

Grunnatriði úr þjóðhagfræði.

4. september 2019

Greining ársreikninga.

Próf úr III. hluta

9. september 2019

Lög og reglur á fjármálamarkaði.

10. september 2019

Viðskiptahætti.

11. september 2019

Verðbréf, afleiður og gjaldeyris.

12. september 2019

Fjárfestingarferli.

Próftími er fjórar klukkustundir og hefst hvert próf kl: 16:00.

Prófsefni er tilgreint í prófsefnislýsingu prófnefndar verðbréfavíðskipta. Í henni er jafnframt útlístað hvaða hjálpargögn eru leyfileg í einstaka prófum. Prófsefnislýsinguna má nálgast á vefsvæði prófnefndar verðbréfavíðskipta á heimasíðu fjármála- og efnahagsráðuneytis:

<https://www.stjornarradid.is/raduneyti/nefndir/profnefnd-verdbrefavidskipta/>

Um prófin fer samkvæmt reglugerð um próf í verðbréfavíðskiptum, nr. 633/2003.

Einkunnir í einstökum prófum eru gefnar í heilum og hálfum tölum frá 0 til 10. Til þess að standast verðbréfavíðskiptapróf þarf próftaki að hljóta a.m.k. 7,0 í meðaleinkunn úr þeim prófum sem hann hefur þeytt. Próftaki telst ekki hafa staðist einstök próf hljóti hann lægri einkunn en 5,0.

Skráning í haustprófin fer fram á vefsíðu Opna háskólans í HR:

<http://www.ru.is/opnihaskolinn/prof-i-verdbrefavidskiptum/>

Skráningu í haustpróf lýkur 20. júní 2019.

Prófgjald vegna haustprófa er kr. 23.000 fyrir hvert próf. **Vakin er athygli á að haustpróf verður ekki haldið nema að a.m.k. 10 manns hafi skráð sig í viðkomandi próf**, sbr. 2. gr. reglugerðar nr. 633/2003 um próf í verðbréfavíðskiptum. Haustprófin verða haldin í húsakynnum Háskólans í Reykjavík, framkvæmdaraðila verðbréfavíðskiptaprófs veturinn 2017-2018.

Hinn 26. júní 2019 verður skráðum próftökum tilkynnt um þau haustpróf sem haldin verða.

Greiðsluseðlar verða eingöngu sendir út vegna prófa sem haldin verða.

Reykjavík, 10. apríl 2019.

Prófnefnd verðbréfavíðskipta

Skotsilfur

Jón Björnsson til Brauðs & Co

Jón Björnsson, fyrrverandi forstjóri Festar, tók nýverið sæti stjórnarformanns

bakarísins Brauðs & Co. Um leið var stjórninni skipt út og fjórir nýir, auk Jóns, tóku þar sæti eða þeir Birgir Þór Bieltvedt, Magnús Hafliðason,

Ágúst Einþórsson og Þórir Snær Sigurjónsson.

Jón, sem leiddi vel heppnaða umbreytingu á rekstri Festar, lét af störfum sem forstjóri félagsins síðasta haust og var í kjölfarið kjörinn stjórnarformaður Krónunnar. Hann situr auk þess í fleiri stjórnunum hér á landi og á Norðurlöndunum.

Nálgast ríkisbréfin

Það er ekki ofsögum sagt að helsta verkefni bankanna – nú þegar hagkerfið er tekið að kólna og samkeppnisumhverfið að breytast hratt – sé að auka arð-

semi af rekstri sínum. Og þar eiga þeir mikið verk fyrir höndum, eins og **Harpa Jónsdóttir**, framkvæmdastjóri á sviði fjármálastöðugleika í Seðlabankanum, nefndi á fundi í bankanum í síðustu viku. Hún sagði arðsemina hafa farið minnkandi undanfarið og nú væri svo komið að hún væri einungis um einu prósentustigi meiri en ávöxtunarkrafa ríkisbréfa til eins til tveggja ára.

Eftirsóttur

Bjarni Þorvarðarson, forstjóri

Coripharma, kom nýverið nýr inn í stjórn Símans en hann hefur mikla þekkingu á fjarskiptageiranum vegna fyrri starfa sinna hjá Vodafone á Íslandi og Hibernia Networks.

Bjarni sækist einnig eftir sæti í stjórn Eikar fasteignafélags á aðalfundi í dag. Því til viðbótar situr hann í stjórn fiskeldisfyrirtækisins Matorku. Hann ætti því að hafa fórn á sinni könnu þessi dægrin.

Avókadó snarhækkar í verði

Verð á mexíkóskum lárperum, svonefndu avókadó, hefur hækkað um allt að þriðjung á síðustu dögum vegna aukinnar eftirspurnar af hálfu bandarískra neytenda sem óttast að Donald Trump Bandaríkjaforseti muni á næstunni loka landamærunum að Mexíkó með þeim afleiðingum að viðskipti á milli ríkjanna minnki snarlega. Hefur verðið á ávextinum ekki hækkad jafn mikið á svo skömmum tíma í tíu ár. NORDICPHOTOS/GETTY

Áratug síðar

Ásdís Kristjánsdóttir forstöðumaður efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins

Nær lygilegur viðsnúningur efnahagslífsins hófst í ársbyrjun 2011. Frá þeim tíma hefur hagkerfið vaxið um þriðjung, þjóðhagslegur sparnaður fjórfaldast og hrein erlend staða þjóðarbúsins tekið snarpa beygju upp á við. Þetta er ófunduverð staða og ólík þeirri sem var uppi árið 2007. Uppsafnaður viðskiptahalli á árunum 2003-2007 nam mörg hundruð milljörðum króna og í árslok 2007 var erlend staða þjóðarbúsins neikvæð um 130% af landsframleiðslu. Viðvarandi viðskiptaafgangur síðustu ára hefur skapað skilyrði til þess að greiða niður skuldir og safna í gjaldeyrisvarasjóð. Nú nemur hrein erlend eignastaða um 10% af landsframleiðslu. Þá býr Seðlabankinn yfir 750 milljarða króna gjaldeyrisforða og hefur því verulegt svigrúm

til að bregðast við gengissveiflum.

Í árslok 2008 vakti Ísland heimsathygli þegar banka- og gjaldeyris- kreppa skall á af fullum þunga. Í dag er staðan önnur. Viðnámsþróttur bankanna hefur verið aukinn, margfalt meiri kröfur eru gerðar um eigið fé og lausafjárreglur hafa verið hertar. Íslenskir bankar eru betur í stakk búnir til að takast á við áföll nú en áður. Fjármagnshöft voru innleidd í árslok 2008, þau áttu að vera tíma- bundin en tíu og hálfu ári síðar voru síðustu leifar hafta afnumdar þegar bindiskylda á innflæði fjármagns var lækkuð niður í 0%. Ísland veur heimsathygli á ný, en að þessu sinni er það sterk staða hagkerfisins sem veur athygli.

Í kjölfar fjármálakreppunnar 2008 hækkadi Seðlabankinn stýrivexti í 18%, krónan féll og verðbólga rauk upp í 19%. Í dag eru stýrivextir 4,5%, gengið er stöðugt og verðbólga við markmið. Fjögurra ára kjarasamningur, sem nýverið var undirritaður, skapar vonandi skilyrði til lækkunar vaxta. Vaxtalækkun stöður við fjárfestingu í landinu, eykur hagvöxt og stuðlar að áframhaldandi fjölgun starfa.

Viðbrögð stjórnvalda við síðustu niðursveiflu voru að hækka skatta til að brúa hallarekstur. Þá var nýjum

sköttum einnig bætt við; banka- skattur, sérstakur fjársýsluskattur, gistináttaskattur og kolefnisgjald eru dæmi um slíka skatta. Nú þegar hagvöxtur minnkar boða stjórnvöld skattalækkunir. Tryggingagjaldið lækkar um 0,25% um næstu áramót, bankaskatturinn mun lækka í fjórum áföngum úr 0,376% í 0,145%. Þá eru einnig boðaðar lækkunir á tekjuskatti einstaklinga með upp- tóku á nýju neðsta þrepi tekjuskatts.

Samanburður á þeirri stöðu sem nú er uppi og fyrir áratug er þörf áminning um mikilvægi þess að búa í haginn. Áskoranir eru þó fram undan. Laun á Íslandi eru há í alþjóð- legum samanburði og hvergi rennur stærri hluti af verðmætasköpun til launþega en á Íslandi. Hár launa- kostnaður samfara minnkandi hagvexti mun reynast mörgum fyrirtækjum þungbær og munu þau þurfa að grípa til hagræðingar. Hið opinbera þarf, líkt og fyrirtækin, einnig að bregðast við niðursveiflu. Opinber útgjöld hafa vaxið að raun- virði um 25% frá árinu 2011. Á sama tíma hafa 8.800 ný störf orðið til hjá hinu opinbera, þar af 1.200 í opin- berri stjórnsýslu og fjölgaði um 17% á tímabilinu. Aukin útgjöld ár frá ári hafa dregið úr svigrúmi til skattalækkana, en skattheimta hér

á landi er ein sú hæsta innan OECD. Boðaðar skattalækkunir stjórn- valda eru því fagnaðarefni en eftir sem áður verður Ísland háskattaríki í erlendum samanburði.

Ganga þarf lengra í skattalæk- kunum. Þrátt fyrir fyrirhugaða lækkun bankaskatts verður sérstök skattlagning á fjármála fyrirtæki enn rúmlega fimmföld á við sam- bærilega skattlagningu í nágranna- ríkjum. Heimili og fyrirtæki greiða fyrir bankaskattinn í formi hærri vaxta og því mikilvægt að stjórn- völd hugi að frekari lækkun hans. Fjármagnstekjuskattur var hækk- aður í fyrra undir því yfirskini að skattstofninn yrði endurskodaður. Sú endurskoðun hefur þó ekki átt sér stað en hár fjármagnstekjuskattur dregur úr hvata til fjárfestingar sem er grundvöllur atvinnusköpunar. Frekari lækkun tryggingagjalds til samræmis við það sem áður var lofað yrði jafnframt mikilvæg aðgerð. Tryggingagjaldið leggst á launa- greiðslur fyrirtækja og væri innlegg stjórnvalda til að draga úr háum launakostnaði og stuðla að fjölgun starfa. Hér eru dæmi um skatta sem nauðsynlegt er að lækka en meira þarf að koma til. Í uppsveiflunni var ekki skapað rými til skattalækkana – nú hlýtur sá tími að vera kominn.

Kyrrsetning flugvélar varpar ljósi á ósanngirni í boði ríkisins

SKOÐUN

Helgi Vífill Júlíusson

Það er með ólíkindum að opin- bert hlutafélag skuli hafa feng- ið heimild til að taka eigur ann- arra traustataki. Nú er svo komið að opinbera hlutafélagið, sem er í reynd ríkisstofnun, neitar að láta flugvél af hendi nema réttmætur eigandi greiði skuld sem hann stofnaði ekki til. Isavia, sem rekur Flugstöð Leifs

Eiríkssonar, kyrrsetti flugvél sem hið gjaldþrota WOW air hafði á leigu. Leigusaliinn fær ekki vélna til baka nema hann greiði öll lend- ingargjöld sem flugfélagið skuldaði flugvöllinum. Það eru tæpir tveir milljarðar króna.

Fram hefur komið í fjölmiðlum að það tíðkist að flugvöllir taki veð í flugvélum fyrir ógreiddum lend- ingargjöldum sem rekja megi til vélanna. Það sé hins vegar fáheyr- t að flugvöllir taki veð í einstökum flugvélum fyrir öllum skuldum flug- féлага en Heathrow-flugvöllur hafi sama háttinn á.

Jafnvel þótt leikreglurnar liggi skýrt fyrir er flugvöllurinn að mis- nota yfirburði sína. Í öðrum rekstri kemst enginn upp með að haga sér með sama hætti, það er ekki hægt að taka veð í leiguíbúð vegna náms- lána leigutakans.

Þetta er ósanngjarnt gagnvart öðrum kröfuhöfum. Fari flugfélag í þrot eru kröfur flugvallar í raun réttþærri en kröfur allra annarra, til dæmis launakröfur starfsmanna flugfélagsins, og því skiptir það flug- völlum litlu máli þótt flugfélög safni skuldum.

Flugvöllurinn hefur í raun hags-

muni af því að leyfa flugfélagi að safna skuldum í þeirri von að því takist að lokum að bjarga rekstri- num. Kröfur flugvallarins eru tryggðar. Setji flugvöllurinn flug- félaginu stólinn fyrir dyrnar kann það að hafa áhrif á fjölda farþega um völinn.

Þetta fyrirkomulag ætti að leiða til þess að það er ekki jafn eftirsóknar- vert fyrir leigusala og fjármálastofn- anir að eiga viðskipti við flugfélög sem fljúga til Íslands og hlýtur að leiða til herra verðs og/eða annarra kvaða til að skapa borð fyrir báru.

Það að reka flugvöll er hættuspil

jafnvel þótt til staðar séu víðtækar heimildir til kyrrsetningar: 21 flug- félag hefur farið í gjaldþrot á undan- förnum tólf mánuðum, samkvæmt samantekt veftímarisins Skift.

Háar fjárhæðir eru bundnar í rekstri Leifsstöðvar og stefnt er að því að fjárfesta ríkulega í völlum til að koma til móts við fjölgun ferða- manna. Því miður er hann alfarið í eigu ríkisins og því er verið að tefla djarft með fé skattborgara. Eðlileg- ast væri að selja flugvöllinn og láta fjárfesta bera áhættuna. Reynslan af opinberum framkvæmdum er slæm.

AFMÆLISAFSLÁTTUR ALLAN APRÍL

30%

AF ÖLLUM
VÖRUM
... OG MEIRA
AF SUMUM

SUPPORT

LISTAVERÐ 38.900 KR.

NÚ **27.230 KR.**

HEADPOINT

LISTAVERÐ 79.900 KR.

NÚ **49.900 KR.**

W3

LISTAVERÐ 84.900 KR.

NÚ **42.450 KR.**

RAFMAGNSFÆTUR

LISTAVERÐ 68.500 KR.

NÚ **47.950 KR.**

ATHENA

LISTAVERÐ 73.900 KR.

NÚ **36.950 KR.**

CAFÉ VII

LISTAVERÐ 27.900 KR.

NÚ **14.900 KR.**

SVARTUR/HVÍTUR Á GRÁUM FÓTUM

Hirzlan

SKRIFSTOFUHÚSGÖGN

Síðumúla 37 Sími: 564-5040 www.hirzlan.is

Stjórnar- maðurinn

Gjörbreytt umhverfi

Apple tilkynnti á dögunum að félagið ætlaði sér að setja á laggirnar eigin streymiþjónustu í anda Netflix – Apple TV+. Bandaríski risinn bætist því í hóp valinkunnra alþjóðlegra stórfyrirtækja sem sett hafa upp efnisveitur. Hulu er í eigu Disney, Comcast, Warner og NBC. Amazon rekur Prime Video. HBO streymir gegnum HBO Now. Nú segir sagan að Disney ætli að setja upp eigin veitu, og þá óvist hvað verður um þátttöku þeirra í Hulu.

Þessi þróun þrengir að hinu hefðbundna viðskiptamódeli í sjónvarpi. Sögulega má segja að það byggist á þrennu: beinum útsendingum af íþróttaviðburðum, eigin framleiðslu og langtímasamningum við alþjóðlega stórfyrirtæki.

Langir samningar við kvikmyndaverin verða nú sífellt minna virði þegar sýningarefnið er hægt að nálgast annars staðar. Alþjóðlegu risarnir eru vel undirbúnir, og hafa sett inn samningsklausur um að þeim sé heimilt að sýna efni á eigin streymiþjónustum. Þetta gefur líka vísibendingu um að Disney, HBO og fleiri hyggist færa sig frá leyfismódelinu og að efnið verði jafnvel einvörðungu hægt að sjá gegnum streymi í náinni framtíð.

Þá eru góð ráð dýr fyrir hefðbundin sjónvarpsfyrirtæki. Liggur sérstaðan í beinum útsendingum frá íþróttaviðburðum eða í aukinni framleiðslu á innlendu efni? Rupert Murdoch, stofnandi Sky, sagði einhvern tíma að beinar útsendingar frá enska boltanum væru eina leiðin til að tryggja áskrifendur í sjónvarpi. Sennilega er því sambærilega farið á Íslandi. Því er athyglisvert að Síminn hafi náð réttinum að enska boltanum af Sýn, en Stöð 2 hafði haldið réttinum í áratugi þar á undan.

Ýmislegt hefur gengið á hjá Sýn. Félagið hefur sent frá sér afkomuviðvaranir og mannabreytingar hafa verið örar. Hlutabréf félagsins hafa hriðfallið. Hins vegar er það svo að mótlæti fylgja gjarnan tækifæri. Sýn á óviðjafnanlegan efnisbanka af íslensku sjónvarpsefni, og er nánast einrátt á markaði þegar kemur að innlendum íþróttaviðburðum. Í þessu felst sérstaða sem engar alþjóðlegar streymisveitur eða tugmilljóna dollara útsendingarréttur frá ensku knattspyrnunni getur af þeim tekið. Ekki má heldur gleyma því að gríðarlegur kostnaður fylgir samningum um alþjóðlegt sjónvarps- og íþróttæfni.

Áskorunin er að gera sem allra mest úr þessari sérstöðu í breyttum heimi?

Vilja nýta kaupréttinn í HS Orku

Tillaga stjórnar Jarðvarma, sem er í eigu fjórtán lífeyrissjóða, um að ganga inn í viðskipti um kaup á 54 prósentu eignarhlut í HS Orku var samþykkt á hluthafafundi félagsins í gærmorgun.

Jafnframt var samþykkt tillaga um að auka hlutfé félagsins í tengslum við áformuð kaup en kaupverðið er um 37 milljarðar króna. Í framhaldinu mun tillagan fara fyrir stjórnir

Davíð Rúðólfsson, stjórnarformaður Jarðvarma.

lífeyrissjóðanna í hluthafahópnum sem þurfa einnig að samþykkja hana.

Tillaga Jarðvarma gerir ráð fyrir því að kaupin verði gerð í samfloti með fjárfestingarfélaginu Ancala Partners.

Sjóður Macquarie náði nýverið samkomulagi við Innergex um kaup á 54 prósentu hlut í HS Orku en Jarðvarma stendur til boða að nýta sér kauprétt og ganga inn í viðskiptin. – hae

7.4.2019

Ég sé ekki í fljótu bragði að þetta sé samningur sem sé dýrkeyptur fyrir Samtök atvinnulífsins. Ég get ekki séð það. [...] Vel gert fyrir þá.

Þórunn Sveinbjarnardóttir, formaður BHM

Verðmæti

Hámarkaðu árangurinn þinn og verðmæti með því að nýta þér fjölbreytta þekkingu og víðtæka reynslu PwC á öllum sviðum rekstrar

Hafðu samband því þinn árangur er mikils virði.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðiþjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsóllur | Vestmannaeyjar

